

Laki

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Viraston organisaatio

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto on oikeusministeriön hallinnonalalla toimiva virasto, jossa toimivat itsenäiset ja riippumattomat:

- 1) konkurssiasiamies;
- 2) kuluttajariitalautakunta;
- 3) lapsiasiavaltuutettu;
- 4) oikeudenkäyntiavustajalautakunta;
- 5) Onnettomuustutkintakeskus;
- 6) tasa-arvovaltuutettu;
- 7) tiedusteluvalvontavaltuutettu;
- 8) tietosuojavaltuutettu;
- 9) vanhusasiavaltuutettu;
- 10) yhdenvertaisuusvaltuutettu;
- 11) Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti.

Lisäksi virastossa on hallintopalveluyksikkö.

2 §

Erityisviranomaisten asema

Erityisviranomaisista ja niiden asemasta, tehtävistä ja toimivallasta säädetään erikseen.

Erityisviranomaisen ratkaisee asiat, jotka koskevat sen henkilöstöä, määrärahoja ja muuta toimintaa, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Virat perustetaan erityisviranomaiseen tai hallintopalveluyksikköön.

3 §

Hallintopalveluyksikön tehtävät

Hallintopalveluyksikön tehtävänä on huolehtia erityisviranomaisten tukipalvelujen järjestämisestä.

Hallintopalveluyksikön tehtävänä on erityisesti:

- 1) huolehtia kirjanpitoyksikkötehtävistä ja taloushallinnon palveluista;
- 2) huolehtia viraston henkilöstöhallinnon palveluista ja henkilöstön kehittämisen tuesta;
- 3) tukea viranomaisia työnantajatehtävien valmistelussa;
- 4) huolehtia viraston tietohallinnon palvelusopimuksista sekä yhteisten tietohallintopalvelujen hallinnasta ja kehittämisestä;

5) tukea viranomaisten hankintatoimen järjestämistä ja huolehtia yhteisten hankintojen toteutuksesta;

6) tukea viranomaisia sisäisen valvonnan, riskienhallinnan, turvallisuuden ja varautumisen järjestämisessä;

7) tukea viranomaisia tietoturvallisuuden järjestämisessä ja tarjota viranomaisille tietosuojavastaavan palvelut;

8) huolehtia viraston toimitila-asioista ja toimitilasidonnaisten palvelujen järjestämisestä siltä osin kuin toimivalta ei kuulu oikeusministeriölle;

9) järjestää toiminnan kehittämiseen liittyviä palveluja.

Hallintopalveluyksikkö osallistuu toimialansa yhteistyöhön ja huolehtii sellaisten virastoa koskevien asioiden valmistelusta ja yhteensovittamisesta, jotka eivät kuulu erityisviranomaisen toimialaan. Hallintopalveluyksikkö huolehtii toimialaansa liittyvästä viestinnästä.

4 §

Tiedonhallinta ja arkistonmuodostus

Hallintopalveluyksikkö huolehtii toimialaansa kuuluvien hallinnollisten asioiden tiedonhallinnasta sekä niihin liittyvistä arkistonmuodostajalle ja rekisterinpitäjälle kuuluvista tehtävistä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Erityisviranomaiset huolehtivat omasta tiedonhallinnastaan sekä arkistonmuodostajalle ja rekisterinpitäjälle kuuluvista tehtävistä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Hallintopalveluyksikkö huolehtii viraston tiedonhallintaan ja arkistonmuodostamiseen liittyvien yleisten tehtävien järjestämisestä ja tarvittavasta yhteistyöstä erityisviranomaisten kanssa.

5 §

Palvelusuunnitelma

Hallintopalveluyksikön tulee selvittää erityisviranomaisten palvelutarpeet ja valmistella yhteistyössä näiden kanssa yksikön palvelusuunnitelma.

Palvelusuunnitelmassa tulee määritellä yksikön järjestämät tuki- ja kehittämisspalvelut ja yhteisinä hankintoina toteutettavat tuotteet. Palvelusuunnitelmassa tulee määritellä myös yleiset periaatteet muista sellaisista yksikön tuottamista palveluista ja niiden rahoittamisesta, joista sovitaan erityisviranomaisen kanssa erikseen.

Palvelusuunnitelma käsitellään viraston ohjausryhmässä. Oikeusministeriö hyväksyy palvelusuunnitelman hallintopalveluyksikön tulossopimuksen yhteydessä neljäksi vuodeksi kerrallaan.

6 §

Hallintopalveluyksikön johtaminen

Hallintopalveluyksikön päällikkönä on johtaja, joka vastaa yksikön toiminnan kehittämisestä, tulostavoitteiden saavuttamisesta ja yhteistyön järjestämisestä erityisviranomaisten kanssa. Lisäksi yksikössä on tarvittava määrä muuta henkilökuntaa.

Hallintopalveluyksikön johtajan nimittää valtioneuvosto enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Johtaja nimittää hallintopalveluyksikön muun henkilöstön.

Johtajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Ohjausryhmä

Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastolla on ohjausryhmä, johon kuuluvat erityisviranomaisten päälliköt tai heidän nimeämänsä erityisviranomaisen virkamies sekä hallintopalveluyksikön johtaja. Hallintopalveluyksikön johtaja on ohjausryhmän puheenjohtaja.

Ohjausryhmässä käsitellään hallintopalveluyksikön tehtävien järjestämistä ja laadunseurantaa sekä merkittävimpiä hallinnollisia asioita ja niihin liittyviä kehittämissuunnitelmia. Ohjausryhmässä voidaan käsitellä myös muita yhteisiä asioita.

Ohjausryhmässä ei käsitellä erityisviranomaisten toimialaan kuuluvia asioita. Ohjausryhmällä ei ole itsenäistä ratkaisuvalltaa.

8 §

Hallintopalveluyksikön johtajan ratkaisuvallta

Hallintopalveluyksikön johtaja ratkaisee asiat, jotka koskevat:

1) kirjanpitoyksikön taloussääntöä ja kirjanpitoyksikkötehtävien järjestämistä ja toteuttamista;

2) hallintopalveluyksikön tarjoamien palvelujen toteutusta, yhteisiä hankintoja ja niihin liittyviä sopimuksia;

3) hallintopalveluyksikölle myönnetyn määrärahan käyttöä sekä sen talouden suunnittelu- ja seuranta-asioita ja tulostavoitteita;

4) toimitiloja koskevia sopimuksia muissa kuin oikeusministeriön toimivaltaan kuuluvissa asioissa;

5) yhteistyötä hallintopalveluyksikön toimialaan kuuluvissa asioissa;

6) työterveyshuollon puitesuunnitelmaa ja työterveyshuollon yleistä järjestämistä;

7) tiedonhallintaa, arkistonmuodostamista ja rekisterinpitäjän tehtäviä hallintopalveluyksikön vastuulla olevassa toiminnassa;

8) sellaisten virastoa koskevien asioiden valmistelua ja yhteensovittamista, jotka eivät kuulu erityisviranomaisen toimialaan;

9) hallintopalveluyksikön sisäisiä asioita, jollei asiaa ole yksikön työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi.

Taloussääntö on käsiteltävä ohjausryhmässä ennen sen hyväksymistä.

Erityisviranomaisten päälliköt ja hallintopalveluyksikön johtaja voivat yhdessä antaa koko virastoa koskevan muun kuin kirjanpitoyksikön toimintaa koskevan ohjeen, lakisääteisen suunnitelman tai muun vastaavan asiakirjan taikka tehdä yhteistoimintasopimuksen.

9 §

Valmisteluvastuun jakautuminen

Valmisteluvastuun jakautumisesta toiminnan ja talouden suunnittelua ja raportointia koskevissa asioissa erityisviranomaisen ja hallintopalveluyksikön välillä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi säätää, että tietty hallintopalveluyksikön toimialaan kuuluva asia voidaan esitellä erityisviranomaiselle myös hallintopalveluyksiköstä. Tällainen asia tulee hallintopalveluyksikön käsiteltäväksi erityisviranomaisen päällikön aloitteesta.

Hallintopalveluyksikön toimintojen järjestämisestä ja yksikön sisäisten asioiden ratkaisuvallasta voidaan määrätä hallintopalveluyksikön työjärjestyksessä. Työjärjestyksen antaa hallintopalveluyksikön johtaja.

10 §

Eräät virkamiesoikeudelliset toimet

Erityisviranomaisen päällikölle valtion virkamieslain (750/1994) 18 §:n mukaisen sivutoimiluvan myöntää ja sivutoimi-ilmoituksen ottaa vastaan oikeusministeriö. Oikeusministeriö päättää myös viranomaisen päällikölle annettavasta varoituksesta, viranomaisen päällikön lomauttamisesta ja hänen virkasuhteensa muuttamisesta osa-aikaiseksi.

Erityisviranomaisen päällikön nimittämisestä valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin nojalla enintään vuoden kestävään määräaikaiseen virkasuhteeseen päättää oikeusministeriö.

11 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

12 §

Siirtymäsäännökset

Virkasuhteessa olevan henkilöstön asemasta säädetään valtion virkamieslain 5 a—5 c §:ssä. Virat ja niissä olevat henkilöt siirtyvät tämän lain voimaan tullessa perustettavaan virastoon sen erityisviranomaisen viroiksi ja henkilöstöksi, jossa ne ovat olleet siirtymähetkellä. Sama koskee määräaikaisia virkasuhteita.

Oikeusministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa hallintopalveluyksikön johtajan viran. Oikeusministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa myös perustaa ja täyttää muut viraston toiminnan käynnistämisen kannalta välttämättömät virat.

Helsingissä 12.1.2024

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Leena Meri